

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2026-03-20

Närvarande: F.d. justitieråden Mahmut Baran och Mari Andersson samt justitierådet Christine Lager

Stickprovinsamling av uppgifter om hushållens skulder

Enligt en lagrådsremiss den 5 mars 2026 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2019:508) om behandling av personuppgifter i det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Zozan Cemal, biträdd av ämnesrådet Fredrik Opander.

Förslaget föranleder följande yttrande.

Förslaget till lag om ändring i lagen om behandling av personuppgifter i det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar

Statistiska Centralbyrån, SCB, förvaltar det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar (Fasit) inom ramen för sin statistikverksamhet. Fasit används bl.a. för att bedöma utfall och konsekvenser av reformer i välfärdssystemet och för att analysera såväl budget- som fördelningseffekter avseende skatte-, avgifts- och bidragsregler.

Uppgifterna om individer och hushåll som ingår i databaserna i Fasit hämtas från SCB:s statistikdatabaser och andra myndigheters statistik och administrativa register. I dess nuvarande form är det endast myndigheter under regeringen som är skyldiga att förse databaserna i Fasit med uppgifter. Denna skyldighet är reglerad på förordningsnivå, se 1 § förordningen (2019:509) om behandling av personuppgifter i det fördelningsanalytiska statistiksystemet för inkomster och transfereringar.

I den nu aktuella lagen regleras personuppgiftsbehandlingen i Fasit. Lagen tillämpas vid SCB:s behandling av personuppgifter i Fasit (se 1 § första stycket). Enligt lagen ska SCB även ta fram ett särskilt urval av personuppgifter i Fasit som får lämnas ut till de myndigheter som anges i lagen (se 8 och 9 §§). Lagen tillämpas också vid dessa myndigheters behandling av personuppgifter i det urval som har lämnats ut till dem (se 1 § andra stycket).

I lagrådsremissen föreslås att Fasit ska utökas med uppgifter om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar. Enligt förslaget ska uppgifterna i Fasit, och i ett mindre urval av dessa som ska få lämnas ut till andra myndigheter, få behandlas för att simulera och beräkna effekter av befintliga och nya regelverk samt andra förändringar av

hushållssektorns skulder och skuldbetalningar. Uppgifterna ska också få användas för att ta fram statistik för att analysera information inom det området.

För att Fasit ska kunna utökas med uppgifter om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar krävs tillgång till sådana uppgifter från kreditinstitut och bostadskreditinstitut. I lagrådsremissen föreslås därför att kreditinstitut och bostadskreditinstitut ska bli skyldiga att lämna uppgifter om hushållens skulder m.m. till SCB.

1 §

I paragrafen anges tillämpningsområdet för lagen. Enligt paragrafen ska lagen tillämpas vid SCB:s behandling av personuppgifter i Fasit och vid myndigheters behandling av personuppgifter i det urval som har lämnats ut till dem.

Lagen föreslås, som framgått, innehålla en bestämmelse om uppgiftsskyldighet för vissa företag, se den nya 8 a §. Eftersom en sådan uppgiftsskyldighet inte är en del av SCB:s eller andra myndigheters behandling av personuppgifter anser Lagrådet att paragrafen bör förses med ett nytt tredje stycke i linje med följande.

Lagen innehåller dessutom bestämmelser om uppgiftsskyldighet för vissa företag.

8 §

Paragrafen reglerar SCB:s skyldighet att skapa särskilda underlag av uppgifter, s.k. urval, för utlämnande till andra myndigheter. I ett nytt andra stycke föreslås regler angående skyldigheten att ta fram ett sådant urval av uppgifter om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar. Förslaget i remissen är utformat enligt följande.

För de ändamål som anges i 4 § 1 b och 2 b ska Statistiska centralbyrån dock endast ta fram ett mindre urval av personuppgifter i

Fasit som inte kan hänföras direkt till en fysisk person för utlämnande enligt 9 §.

I 4 § anges de ändamål för vilka personuppgifter i Fasit får behandlas hos SCB och hos de myndigheter till vilka ett urval lämnats ut. Det föreslås att det ska införas två nya punkter i 4 § som innebär att uppgifter om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar får behandlas i Fasit och i urvalen i syfte att simulera och beräkna effekter av befintliga och nya regelverk samt andra förändringar av hushållssektorns skulder och skuldbetalningar (1 b), respektive ta fram statistik för information om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar (2 b).

Genom ordalydelsen "ett mindre urval av personuppgifter" i remissens förslag till 8 § andra stycket är avsikten att begränsa omfattningen av urvalet av personuppgifter för utlämnande när det gäller hushållssektorns skulder och skuldbetalningar, jämfört med andra urval av personuppgifter för utlämnande vilka omfattas av paragrafens första stycke.

Avgränsningen av hur omfattande urval som SCB ska göra när det gäller de nya uppgifterna om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar bör enligt Lagrådet inte knytas till SCB:s och andra myndigheters ändamål för sin personuppgiftsbehandling. En sådan avgränsning blir otydlig. Avgränsningen av vilka urval av personuppgifter som SCB ska ta fram bör i stället direkt framgå av lagtexten, t.ex. i linje med följande.

I fråga om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar ska Statistiska centralbyrån dock endast ta fram ett mindre urval av sådana personuppgifter som avses i första stycket.

Eftersom det framgår av första stycket att det är fråga om urval för utlämnande behöver inte det upprepas i andra stycket.

8 a §

I första stycket i paragrafen, som är ny, föreslås en bestämmelse om att kreditinstitut och bostadskreditinstitut ska bli skyldiga att lämna uppgifter om skulder och skuldbetalningar till SCB. I remissen föreslås följande lydelse av stycket.

Företag som omfattas av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter ska till Statistiska centralbyrån lämna de uppgifter som behövs för de ändamål som anges i 4 § 1 b och 2 b.

Uppgiftsskyldigheten för företagen enligt förslaget är, enligt Lagrådet, inte tydlig. Företagens uppgiftsskyldighet bör inte knytas till ändamålen för SCB:s och andra myndigheters personuppgiftsbehandling (jfr Lagrådets synpunkter på remissens förslag till 8 §). Även om avsikten är att mer detaljerade bestämmelser om företagens uppgiftsskyldighet ska regleras på förordningsnivå, se vidare om andra stycket nedan, bör lagtexten utformas tydligare. Enligt Lagrådet bör en utformning i linje med följande övervägas.

Företag som omfattas av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter ska till Statistiska centralbyrån lämna uppgifter om hushållssektorns skulder och skuldbetalningar.

I andra delar av lagrådsremissen framgår att företagens uppgiftsskyldighet ska avse alla skattskyldiga och folkbokförda personer samt dödsbon. Företagen ska alltså inte behöva göra urval av exempelvis vissa grupper av personer. Enligt Lagrådet bör det i den fortsatta beredningen övervägas hur detta kan förtydligas i lagtexten eller möjligen, om lämpligt, i författningskommentaren.

I paragrafens andra stycke finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om uppgiftsskyldigheten. I författningskommentaren anges att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska omfattas av

uppgiftsskyldigheten. I andra delar av remissen framgår att avsikten är att regeringens föreskrifter sedan ska kompletteras med verkställighetsföreskrifter från SCB om bl.a. när och hur uppgifterna ska lämnas. Lagrådet förordar att bemyndigandet i andra stycket preciseras så att regeringen får meddela föreskrifter om vilka närmare uppgifter som ska lämnas. Det kan vidare vara lämpligt att upplysa i författningskommentaren att avsikten är att verkställighetsföreskrifter om uppgiftsskyldigheten ska meddelas på myndighetsnivå.

Rubriken närmast före 8 §

Under rubriken "Tillhandahållande av personuppgifter" är 8–10 §§ placerade. Paragraferna behandlar SCB:s tillhandahållande av personuppgifter till andra myndigheter. Den nya 8 a § föreslås placeras under samma rubrik.

I den nya 8 a § föreslås, som framgått, en ny bestämmelse om vissa företags uppgiftsskyldighet till SCB. Bestämmelsen avser alltså inte SCB:s tillhandahållande av personuppgifter. Den nya 8 a § bör därför placeras under en egen rubrik. Alternativt bör den befintliga rubriken ändras.